

NOVĂȚEANUL

Publicație lunară independentă

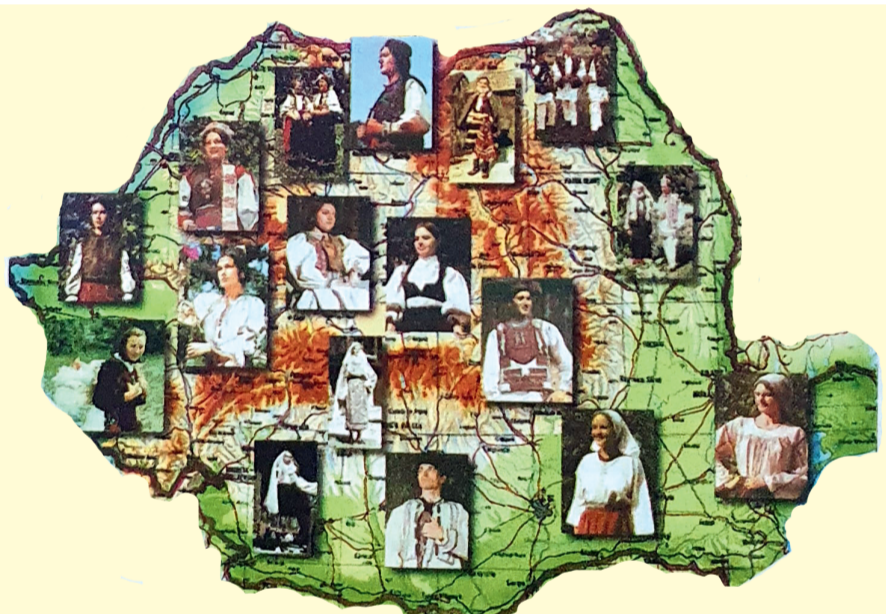
ORAȘUL NOVACI ❖ Anul XI, Numărul 126 ❖ Joi, 30 Noiembrie - Vineri, 1 Decembrie 2023 ❖ ISSN 2392 - 6961

La ceas de mare sărbătoare PAGINI DIN ISTORIA NEAMULUI ROMÂNESC

Despre importanța Istoriei Neamului Românesc, marele nostru savant, Academicianul Ioan Lupuș, scria în 1929: „Însemnătatea Istoriei Naționale este mai presus de orice îndoială. Ea ne dă posibilitatea cunoașterii integrale a vieții neamului nostru cu toate înfățișările-i felurite, rezultate dintr-un proces istoric.

cercetăm cu sârguință trecutul. Icoana lui cheamă atențiunea tuturor celor cari doresc să-și cunoască temeinic țara și neamul... Istoria Națională ne va ajuta deci să cunoaștem și să iubim trecutul, să înțelegem prezentul și să credem în viitorul României întregite”.

Unitatea de neam se întemeiază pe originea noastră

Elementele care au contribuit la desfășurarea acestui proces n-au dispărut în mormântul trecutului, ci multe din ele își continuă acțiunea determinându-l și în prezent...

Viața poporului român, avându-și rădăcinile adânc înfipte în pământul strămoșesc al Daciei de odinioară și ramurile înălțate spre cerul Patriei întregite, pentru a-i cunoaște prezentul și a-i înțelege năzuințele spre un viitor de progres și de continuă ascensiune trebuie să-i

comună, pe unitatea de credință, de limbă, de tradiție și de teritoriu. Conștiința de neam este înțelegerea și simțirea faptului că facem parte din marea familie a neamului românesc.

Se știe că unirea face puterea. Fără unirea deplină, în cuget, în simțiri și fapte, nici un neam nu poate rezista valurilor uriașe ale istoriei actuale când s-au redeschis poftelile unora de reîmpărțire a lumii.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

Pag. 3

Cu prilejul Zilei Naționale a României, adresez tuturor novăcenilor, poporului român, cele mai călduroase felicitări și urări de sănătate, bunăstare, prosperitate și succes!

LA MULȚI ANI, ROMÂNIA!

PRIMARUL ORAȘULUI NOVACI
Dr. ing. DUMITRU LEUȘTEAN

1 DECEMBRIE 1918, ZIUA ÎN CARE S-A ÎNFĂPTUIT VISUL DE VEACURI AL POPORULUI ROMÂN - MAREA UNIRE

Motto: „România este patria noastră și a tuturor românilor. E România celor de demult și a celor de mai apoi. E patria celor dispăruți și a celor ce va să vie.” (Barbu Ștefănescu Delavrancea)

Aniversăm cu respect și emoție în fiecare an de după căderea comunismului, Ziua Națională a României la 1 Decembrie, prilej de rememorare a jertfei înaintașilor și a luptei pentru constituirea statului național român. **Totodată, în această zi, acum 105 ani, s-a împlinit visul de veacuri al poporului român: România Mare.**

Plecând de la Mica Unire dintre Țara Românească și Moldova în 1859, împlinită de Alexandru Ioan Cuza, până la dobândirea

independenței României în războiul împotriva Imperiului Otoman (1877-1878), poporul român a crezut în unitate și a luptat pentru idealul său. Marea Unire a marcat procesul istoric în urma căruia toate provinciile istorice locuite de români au putut fi cuprinse între granițele aceluiași stat, care avea să fie recunoscut rând pe rând la nivel internațional și de marile puteri ale vremii, în anii ce au urmat Marelui Război.

Evenimentul politic cel mai important al anului 1918 a fost desăvârșirea statului național român, împlinit prin unirea tuturor provinciilor locuite de români și aflate sub o stăpânire străină, cu România.

Pag. 3 Prof. ALINA RAMONA ȚICU

De când se știe, românul trăiește cu credință în suflet. La fel cum Dumnezeu ne iubește pe noi, la fel și noi trebuie să iubim PĂTRIA și s-o respectăm.

LA MULȚI ANI ROMÂNE, FII MÂNDRU DE ȚARA TA!

COLEGIUL DE REDACȚIE

DE O PARTE ȘI DE ALTA A CARPAȚILOR, ACEEAȘI LIMBĂ, ACELAȘI NEAM

Pe 1 Decembrie se împlinesc 105 ani de la Marea Unire din 1918. Este un bun prilej de a demonstra că unirea tuturor provinciilor istorice românești cu Patria-Mamă, a fost un act consacrat prin voința întregii națiuni române. De altfel, locuitorii tuturor provinciilor istorice românești erau conștienți de originea lor comună, înțelegând și simțind faptul că fac parte din marea familie a neamului românesc. Aceeași limbă străbună se vorbea peste tot. Prin Limba Română s-a păstrat icoana vie a originii, unității și frăției între neamurile de români fărâmițate de-a lungul timpului de felurite cărmuri străine.

Este un bun prilej de a demonstra aceste fapte, inclusiv în legătură cu istoria Novaciului, a Transilvaniei atât de zbruciumată în timpul unor imperii de tristă amintire.

A existat o perioadă din istoria României când mii de transilvăneni au trecut granița la sud de Carpați pentru o viață mai bună. Ei nu s-au dus în Ungaria, Austria, Ucraina sau Rusia, au trecut în număr tot mai mare în Valahia și Moldova, ieșind în evidență osmoza populară permanentă peste Arcul Carpatic, sentimentul național, al descendenței dacice, atât la valahii de peste munți, cât și în Valahiile extracarpate. A existat permanent conștiința apartenenței la neamul românesc, deși autoritățile regimului de tristă amintire austro-ungar pusese stăvilă, o graniță nedreaptă între frații aceleiași neam românesc.

Fenomenul migrației a început cu înmulțirea crescătorilor și numărului de animale, în căutare de hrană pentru ele și s-a intensificat odată cu presiunile asupra românilor de către sași, ceea ce a dus la revolte populare care au cuprins Mărginimea Sibiului. Apoi, odată cu instalarea puterii habsburgice (1688), autoritățile din Transilvania au trecut la măsuri de a-i forța pe locuitorii de naționalitate română să treacă la catolicism. Pentru nesupunere și refuz de a trece la catolicism, autoritățile puterii habsburgice au trecut la confiscarea și distrugerea bunurilor, întemnițări, pângărirea ritualurilor din viața unui om, botez, cununie, chiar înmormântare, prigonirea preoților etc.

La Novaci, Crasna, Corbi, Băbeni, Vaideeni, majoritatea celor veniți au fost

din Jina, Poiana, Rod, Tilișca, Săliște, Gura Râului, Rășinari, Mohu, Veștem, Miercurea Sibiului.

Trecerile populației românești la sud și est de Carpați au luat amploare odată cu Răscoala de la 1514 condusă de Gheorghe Doja și s-au intensificat odată cu persecuțiile religioase din secolul XVII, apoi cu încercările de unire cu Roma la sfârșitul secolului al XVII-lea, când bisericile ortodoxe din Transilvania și Bucovina au fost rase de pe suprafața pământului la 1761 de către generalul austriac Buccow. A venit apoi Răscoala țărănească de la 1784, condusă de Horea, Cloșca și Crișan, cu atrocitățile săvârșite de autoritățile vremii, fapt ce a dus la trecerea în masă a populației românești peste Carpați în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Se ajunsese până acolo încât se spunea că „toată Transilvania vine peste noi”.

Potrivit Catagrafiei Vistieriei Țării Românești pentru Isprăvnicatul de la Craiova din perioada anilor 1819-1831, aflăm că la 1831, la Novaci se găseau 88 de familii de străini, veniți pe potecile ascunse, cunoscute numai de ei. Au venit aici pentru că se vorbea aceeași limbă ca în satele lor de origine; aceeași credință și aceleași obiceiuri statornicite de-a lungul secolelor în spațiul carpatopontic, care a dus la unitatea și conștiința de neam în cele patru provincii românești: Transilvania, Țara Românească, Moldova și Dobrogea.

Trecerea lor în Țara Românească arată că mărginenii sibiieni au făcut scut de apărare împotriva persecuțiilor regimului austro-ungar, că și-au continuat viața în aceste locuri după propria lor lege, după legământul strămoșesc, păstrându-și ocupația străveche, limba, portul, tradițiile și obiceiurile străbune, comune locuitorilor de pe ambii versanți ai Carpaților.

Iată câteva exemple care ne demonstrează că istoria Transilvaniei a fost mult încercată, că poporul român din această provincie istorică românească a avut mult de suferit. Poporul român din această provincie a dovedit conștiință de neam, a gândit și simțit românește, a înțeles că face parte din marea familie a neamului românesc.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

Miserere!...

În urma luptelor furioase dela Muncel, merg pentru 21 Septemvrie 1917, la Adjud. Mulțime înfrigurată de oameni: militari, civili, Ruși, aleargă în toate părțile, unii la datorie, alții după afaceri. Mă amestec printre ei, se uită la mine ca la urs, - trebuie să fiu schimbat. Am înfățișare de sălbatec: haine rupte, plin de noroiu, praf, fum, locuitor al tranșelor!... Altă lume, - ce caut aici?!... Îmi pun această întrebare singur, mă întrebă d-l comandant de gară. Ce caut? Suflet din sufletul țării, aer, nu cer nimic altceva.

S-a uitat revoltat la mine și îmbrăcat în uniforma lui de campanie, a început să pășească rar, să se plimbe pe peron, să întrebe pe unul, să bruscheze pe altul; se temea, desigur, că-i vom lua locul.

„Coroana României” cu spade, lucea pe pieptul lui puternic.

Obosit de această povară, câștigată cine știe cum, s-a așezat pe bancă și privea dușmănos la mulțime, dar mai ales la uniforma noastră petecită.

Ziua era cețoasă, umedă și rece. Încet, s-a apropiat de bancă, un ofițer slab, ofilit, sprijinindu-și durerile de corpul unei cărji uscate, îi lipsea un picior, n-avea sabie și nici nu era decorat.

Hainele lui, ciuruite de gloanțe, pline de sânge; mirosea greu a om bolnav, a trup în descompunere. Ghemuit, tremurând, s-a așezat la capătul băncii, pe aceeași bancă unde stetea d-l comandant de gară, a oftat greu, două lacrimi îi brăzdau obrazul lipsit de viață.

Aștepta trenul!

Imediat comandantul gării s-a ridicat furios și plecând, i-a întors spatele: mirosul bolnăvicios al camaradului său îl indispusese.

Ce suflet mic!...

Protejatul soartei era, desigur, un om de lumea mare; schilodul, un biet dascăl de țară, mutilat la Mărășești!

Nu i-am pierdut din ochi, multă vreme; protejatul se plimba nervos, da ordine severe, zâmbea galeș unei cuconițe.

Dascălul bolnav, privea departe, departe de lumea lui săracă din care a ieșit, la nevoiașii cu care a luptat, la cei rămași în urmă, numai ei știu cine este, ce are, ce-a făcut!...

Un tren sosește. -Sute de Ruși se coboară, mii de pachete, mii de lăzi, trec din mâinile lor în alte mâini, la oamenii de afaceri, la oamenii cari nu știu ce-i răsboiul. Aurul, -preț al schimbului- sună ușor ca un zăngănit de săbii depărtate.

Cineva curăță vagoanele, aruncă coji de pâine uscată. O bătrână îmbrăcată numai în sdrențe, adună de pe jos aceste coji, făcea din ele provizie pentru copilași.

Ce putea să adune?... mai nimic!... destule îmbrânceli însă și înjurături destule, dela nemobilizații pe lângă care cuteza să treacă.

Soldații curioși se uitau la ea, vedeau par' că mizeria în care vor fi zăcând ai lor, sub jugul stăpânirii streine. Unul sfârșise de cules boabele de pe ciorchina unui strugure, adus din cine știe ce parte și l-a asvârlit în țărână.

Nenorocita se repezi la el, mai erau câteva boabe; îl luă și-l înveli cu grije în colțul năframei.

Poate avea vre-un copil bolnav! M'au podidit lacrimile!... Mâna mea tremurândă a scotocit cel mai sărac buzunar din lume pe acel timp și a trecut în mâna nenorocitei, ultima monedă de hârtie pe care o mai aveam. Oameni de afaceri priveau nepăsători!... Din ochii ei suferinzi a pornit o mulțumire mută și în fuga mare s-a pierdut pe ușa unei brutării din apropiere: „murea de foame!”...

M-am înapoiat pe valea Zăbrăuțului!

În urmă rămânea gara, cu comandantul ei, dascălul nevoiaș, mulțimea oamenilor de afaceri, iadul rusesc, Babilonul cu toate patmile lui. Aici e liniște... Ce aer curat!...

Nici o patimă, - un singur gând: - „Fericirea țării, desrobirea ei, răpunerea dușmanului!”

Ce mare deosebire!...

PETRE STAMATIOU

(Fost arhivar la Judecătoria

Novaci, tatăl distinsei profesoare

Aurelia Popescu - Mama Rela)

NOTĂ:

*Miserere= din lat. „Doamne miluiește”, procesiune, rugăciune, melancolie, sentiment de compasiune, milă. (D. C)

PETRE STAMATIOU

DE EȘTI ADEVĂRATĂ MAMĂ!

Aprins e focul!... Ne cuprinde din toate părțile stăpâne!

E vremea cea mai zbruciumată din toate vremurile bătrâne.

Ardealu-i plin de fum și jale, de lacrimi văile sunt pline.

Feciorii mor luptând ca leii pe munți, pe dealuri, pe coline.

Ei n-au drapel, nici țară scumpă, cum noi avem o Românie.

Tribut de sânge cer străinii... E cea mai graoznică urgie!

O, Mamă binecuvântată, de ce privești la ei cum pier!

N-auzi tu plânsul ce se-nalță din fumul văilor spre Cer?

Nu vezi șuvoaiele de sânge, n-auzi tu țipăt de copii?

Sărmanii!... Pier!... Cu cine-n lume-ai să trăiești, ai să rămâi?

De ești adevărată Mamă și ții la blândul copilaș

Îndeamnă vulturul să zboare din București spre Făgăraș!

Iar de-acolo să-și risipească oștirile pe-ntinsul plai,

Așa, cum risipea odată Vitezul Voievod Mihai!

PAGINI DIN ISTORIA NEAMULUI ROMÂNESC

Urmare din pag. 1

Poporul român, națiunea română și-a dorit în permanență unitatea Pământului străbun și Neamului care l-a locuit dintotdeauna. Niciodată n-a pornit să cotopească pe nimeni. Dar continuu și-a apărat pământul și propria ființă împotriva celor care au râvnit la teritoriul Vechii Dacii.

Nu trebuie să uităm că România a pierdut de-a lungul istoriei teritorii importante, fie în diverse războaie, fie din cauza conjuncturilor nefavorabile ori a politicilor neînțelepte duse de unii conducători nevrednici: două județe în sudul Dobrogei, trei județe în sudul Basarabiei, Basarabia toată în 1812, două județe și jumătate în nordul Bucovinei, o jumătate de județ peste Tisa în nordul Maramureșului, Banatul Sârbesc, ca să nu mai vorbim de hotarele între care se întindea vechea Dacie. De altfel și astăzi suntem despărțiți prin „voința” mai marilor lumii.

Dușmanii neamului românesc au atacat în diverse chipuri acest neam de-a lungul istoriei și încă o mai fac și astăzi. Iată de ce este necesară cunoașterea istoriei neamului românesc, pentru a argumenta drepturile neamului românesc asupra acestui teritoriu. Aceste lucruri trebuie transmise în special tineretului, școala fiind locul în care trebuie să se cultive în sufletul elevului sentimente nobile, sentimente patriotice. Patriotismul este dragostea și respectul față de înaintașii noștri, voievozi, eroi și martiri care și-au dat viața pentru a ne oferi nouă o Românie puternică. A fi patriot înseamnă a fi iubitor de patrie, iar „patrie” vine de la cuvântul latinesc „pater, patrum”, care înseamnă „țara părinților”, adică PATRIA.

Nu avem dreptul să-i uităm pe Burebista, Decebal, Mircea cel Bătrân, Vlad Țepeș, Bogdan I, Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Mihai Viteazul, Constantin Vodă Brâncoveanu, pe cei care au apărat cu arma în mână Pământul

Sfânt al Patriei în cele două războaie mondiale, pe cei care au înfăptuit Marea Unire din 1918.

Din păcate, decidenții politici nu acționează hotărât pentru apărarea și protejarea identității ființei noastre naționale. Mulți români, în special din rândurile tineretului pleacă din țară în căutarea de locuri de muncă și mijloace de existență pentru ei și familiile lor, fiindcă în propria țară nu au unde să muncească, economia fiind distrusă după 1989. Cei plecați, pentru care țara a cheltuit cu ei ca să-i formeze, acum produc și creează în alte țări. Își cumpără case, își iau copiii cu ei, adoptă limba și cultura poporului în mijlocul căruia trăiesc. Mulți uită să mai vorbească românește. Își uită rădăcinile, ceea ce poate duce la pierderea identității etnice, lingvistice și teritoriale a neamului românesc. Și toate astea din lipsa locurilor de muncă, a unor idealuri de viitor neimplinite în propria țară, în care românii au ajuns să nu se mai înțeleagă și să trăiască în ură și dezbinare, uitând că prin rădăcinile și tulpina existenței noastre multiseculare curge sângele strămoșilor noștri daco-geți și că pământul acesta este frământat cu osemintele eroilor neamului și a acelora care au luminat cu înțelepciune calea spre România de astăzi, pe care ne-o dorim tot mai prosperă. Locul românilor este în România. Nouă, celor de astăzi, ne revine responsabilitatea de a apăra și păstra unitatea și integritatea Pământului și Neamului Românesc. Cei plecați în țări mai frumoase, mai bogate, să nu uite că aparțin unei țări la care au râvnit mereu străinii și să o poarte mereu în inimi și suflete. Cu toții să fim mai uniți și să fim pătrunși de IDEALUL NAȚIONAL după care s-au călăuzit cei care au înfăptuit Marea Unire de la 1 Decembrie 1918.

LA MULȚI ANI, ROMÂNIA!

Urmare din pag. 1

1 DECEMBRIE 1918...

Astfel, la finalul Primului Război Mondial, țara noastră obținea mai mult decât eliberarea românilor din Austro-Ungaria, pe care și-o propusese inițial, împlinindu-și idealul național.

România a intrat în prima conflagrație mondială în august 1916, alături de Antanta, cunoscută și sub numele de Tripla Înțelegere. Copleșită atât din punct de vedere numeric, cât și material de forțele armatelor germano-austro-ungare, România a fost nevoită să încheie Tratatul de Pace de la București, de la 7 mai 1918. Considerat umilitor, documentul nu a fost niciodată ratificat de Regele Ferdinand I, una dintre personalitățile marcante ale vremii alături de alte figuri iconice precum Regina Maria, Ionel Brătianu, Iancu Flondor, Vasile Goldiș sau Iuliu Maniu.

Basarabia a fost prima provincie românească care s-a unit cu România. În fața amenințărilor Rusiei și Ucrainei, Basarabia și-a proclamat independența la 24 ianuarie/6 februarie 1918. Sfatul Țării, din care făceau parte reprezentanți ai tuturor naționalităților, a adoptat la 27 martie/9 aprilie 1918, cu majoritate de voturi, hotărârea ca Basarabia să se unească cu vechiul regat al României.

Al doilea moment important consumat în 1918 în drumul către Marea Unire a avut loc spre sfârșitul lunii noiembrie, mai precis la 15/28 noiembrie 1918, atunci când Congresul General al Bucovinei a decis în unanimitate „unirea necondiționată și pe vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru cu regatul României”, așa cum se precizează în cartea „Istoria României în date”.

În zilele când românii din Bucovina rostesc hotărârea de Unire cu România, în Transilvania se pregătește ultimul act al marii epepei naționale.

Adunarea Națională de la Alba Iulia, constituită din 1228 de delegați și susținută de 100.000 de persoane, adoptă o rezoluție care consfințește unirea tuturor românilor din Transilvania și Banat cu România. La 1 decembrie 1918, Vasile Goldiș citește rezoluția Unirii: „Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dâșii cu România. Adunarea proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între Mureș, Tisa și Dunăre.”

Practic, alegerea orașului Alba Iulia ca loc al proclamării Marii Uniri s-a făcut pornindu-se de la două repere istorice esențiale, scrie Historia.ro. Astfel, la 1

noiembrie 1599, în „ziua tuturor sfinților”, Mihai Viteazul își făcea intrarea triumfală în Alba Iulia, cetatea fiind capitala domnitorului celor trei principate (Țara Românească, Moldova și Transilvania), în timp ce, în 1785, pe același platou al Cetății, Horia și Cloșca, doi dintre conducătorii Răscoalei de la 1784, erau executați prin tragere pe roată.

Pentru România, Marea Unire de la 1918 a însemnat o re poziționare în Europa, prin noua suprafață (locul 10) și prin numărul de locuitori (locul 8). O sporire considerabilă a cunoscut și capacitatea industrială (235%), economia, dar și resursele naturale. Marea Unire a fost recunoscută pe plan internațional prin tratatele semnate la Trianon (4 iunie 1920) și Saint-Germain-en-Laye (10 septembrie 1919).

Legea unirii este ratificată prin Decretul-Lege No. 3631 din 11 decembrie de către regele Ferdinand, fiind votată de Adunarea Deputaților în ședința din 29 decembrie 1919, în unanimitate.

În conformitate cu Constituția din 1991, articolul 12, alineatul 2, 1 decembrie este Ziua Națională a României, zi adoptată anterior, prin Legea nr. 10 din 31 iulie 1990. Însă, Ziua națională a României a fost, între anii 1866-1947, ziua de 10 mai, apoi, între 1948-1989 ziua de 23 august.

Primul 1 decembrie ca Zi Națională a României a fost marcat la Alba Iulia, la 1 decembrie 1990. De atunci, în fiecare an, această zi este sărbătorită în întreaga țară prin parade și diverse evenimente, iar orașul Novaci nu constituie o excepție. An de an, autoritățile locale își dau mâna cu instituțiile novăcene pentru a sărbători împreună această zi.

Din păcate, s-au adevărat cuvintele generalului C. Dragu: „Este mai greu de păstrat, decât de înfăptuit”, căci azi, la 105 ani de la Marea Unire, România nu mai este cea din granițele din 1918. Basarabia și părți din Bucovina sunt teritorii românești parte din alte țări. Astăzi, la 105 ani, deși mai sunt multe de rezolvat, România este mai modernă și mai dezvoltată decât era la 1 decembrie 1918. Fără Marea Unire, fără jertfele pe care le-au făcut strămoșii noștri în Primul Război Mondial, poate nu ajungeam la nivelul de astăzi.

Fiecare generație își trăiește timpul ei și are proiectele ei de viitor, însă întotdeauna proiectele de viitor ale fiecărei generații, indiferent de timpul ei istoric, depind foarte mult de cadrul social, de oportunitățile care îi sunt oferite sau nu.

LA MULȚI ANI TUTUROR ROMÂNILOR!

Ion FLOREA

Ce zici, Joane?

De rădăcinile

stejarilor atârână
oasele
martirilor,
sufletele lor
aripi de rândunele
fâlfâie pe ecranul istoriei.
Ceștetul Parângului
cheamă norii
cerului la raport.
Soldații stau cu demnitate
veghind la frontiere,
lângă-altarul Țării,
Tricolorul flutură
Nimbat de istorie.
Din către Apuseni vine

vuiet de tulnice,

chiote de moți,
de Iancu, de Horia,
de Cloșca și Crișan.
Bănia Craiovei trăsnește
cu săbii de Buzești,
răstoarnă și deschide
porți cu ghioace
de Novaci.
Alba-Iulia-și unge
cu bucurie-obrazul,
Ardealul, ca un prunc
fără părinți
își pleacă fruntea
la pieptul lui
Mihai Viteazul.

Mircea de la Rovine

„grăim doamnă către tine”,
Basarabii,
Brâncoveanu,
Ioan Cumplitul,
Țepeș Turcitul,
Cantemir
Demnitar al slovei,
Putna,
Vronețul
și cremenea Sucevei,
Turci,
fanarioți,
cazaci,
tătari,
unguri,

poloni,

ruși,
Văltori de ură,
de lăcomie,
de perfidie,
îngenuncheate,
domolite
într-un albastru
de Voroneț,
Tudor de pe Jieț,
Bălcescu, Cuza,
Moș Ion Roată,
Mărășești,
Mărăști,
Oituz,
„Pe-aicea nu se trece”

delir de bucurie

„Trăiască Marea Românie”.
Parângul,
Ceahlăul,
Apuseni,
stau de veghe,
Tricolorul flutură,
nimbat de istorie,
împovărat de glorie.
Noi suntem la datorie
unul,
milioane,
-Ce zici, mai are cineva curajul
să treacă peste Țara noastră,
Ioane?

MAGNA CUM LAUDE!

Toată lauda polițiștilor judiciari și a celor care au colaborat în acțiunea de descoperire a infractorilor care au comis crima cu scop de jaf de la Sibiu. Spun poliției judiciare, pentru că aceasta este denumirea tradițională a actualilor polițiști de la „Investigații criminale” cum se numesc acum.

Ca polițist judiciar o viață de om, am urmărit cu sufletul al gură cazul, am trecut prin filtrul gândirii și experienței mele toate informațiile aduse în media cu sau fără voia responsabililor de caz, am trăit cu emoție de parcă aș fi dorit să fiu acolo în echipă toată încrâncenarea polițiștilor și am râsuflat ușurat când s-a comunicat știrea că infractorii au fost identificați.

Din toată inima felicitări!

O astfel de acțiune dă imagine poliției și nu cele despre care scriam cu puțin timp în urmă. O astfel de acțiune trebuie să determine factorii diriguitori din poliție, justiție, parlamentari să elimine prin lege posibilitatea ca infractorii dovediți, șpăgari, hoți și tâlhari să fie menținuți în sistem, i-auzi, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare! Asemenea indivizi trebuie eliminați din sistem în minutul următor, judecați cu celeritate și aspru pedepsiți. Și nu pedepse cu suspendarea executării!

Dintotdeauna legile penale au prevăzut circumstanțe agravante pentru funcționarul public șpăgar care, prin natura atribuțiilor de serviciu, era chemat să descopere ori să judece cazurile de corupție. Istoria dreptului penal vorbește de pedepse cu moartea, despre dublarea cuantumului pedepsei prevăzute de lege etc., pentru asemenea funcționari. Asta pentru că buboiul din corp se extirpă cu bisturiul, nu cu alifii.

Pedepsa trebuie să imprime frică

spune doctrina penală, dar și să fie prilej de educație pentru sine și pentru alții.

Desigur nu ne întoarcem la legea talionului, nici pedepse care să ucidă speranța de viață a omului, dar nici ca să tratăm cu alifii un buboi, cum există numeroase cazuri în practica judiciară actuală.

Total de neînțeles pedeapsa aplicată celor doi polițiști șpăgari prinși în flagrant în București, condamnați la închisoare cu suspendarea executării pedepsei! Dar și mai de neînțeles este, citez: „aplică inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii exercitării ... dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a ocupa ... orice funcție în cadrul structurilor Poliției Române, pe o durată de 4 (patru) ani”.

Ciudat! Adică după expirarea interdicției, cei doi pot reveni în poliție? De ce nu, că doar sunt profesioniști consacrați. Păi dacă le pica în trafic mașina aia roșie suspectă, nu se pricopseau ei cu câte-un ceas de mână de câteva mii de euro? Ba îi mai și informau despre locurile unde sunt instalate filtre, pânze, filaje etc.

Ce înțeleg șpăgarii din acest caz, din alifia cu care au fost tratați confrății lor? Treziți-vă, domnilor diriguitori! Nu vă împăunați acum cu „ce oameni valoroși are poliția!”. Da, are. Și are mulți, dar nu-i meritul nici-unuia dintre dvs. cei aflați la manșă. Ca să vă ridicați la valoarea lor, dovediți că puteți curăța poliția de tot ce-i strică imaginea. Cultivați doar corectitudinea, implicarea și eficiența, cum spunea reputatul polițist, generalul George Ioan Dănescu, de fapt singurul polițist promovat Ministru de Interne!

Încă odată felicitări echipei care a acționat în cazul din Sibiu!

Grl dr. ION STAIKU, Avocat

GÂNDURI CIOPLITE ÎN PIATRĂ

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

Fiecare om își duce gândurile înapoi și înainte când face un lucru. Încerc să-mi imaginez cum trăiau dacii, ce mâncare își făceau, ce haine purtau? Se pare că nu s-a schimbat mult. Fiecare

purta haine albe, cioareci, chimir și cizme. S-a dus acum vreo 150 de ani unul din Ardeal pe jos ca să pozeze Columna lui Traian. La Roma, locuitorii au spus că este un dac care s-a desprins de pe statuie.

Ciopliturile în piatră sunt un fel de discursuri între cel ce le face și pietre. Mai întâi te uiți cum arată piatra în natură, ce forme are și de atunci începe dialogul, până se termină. De exemplu, ciobanul Bucur de prin Plăieț are o istorie ciudată. Am citit multe despre el, că ar fi fost pescar, pe urmă că a luptat cu tătarii pe vremea aceea. Dar se uită un lucru, că în Țările Române, pe vremea invadatorilor din Asia, majoritatea oamenilor erau ciobani. La noi nu a fost o artă de a face ciobani, așa cum a fost în America pentru vâcari sau indieni.

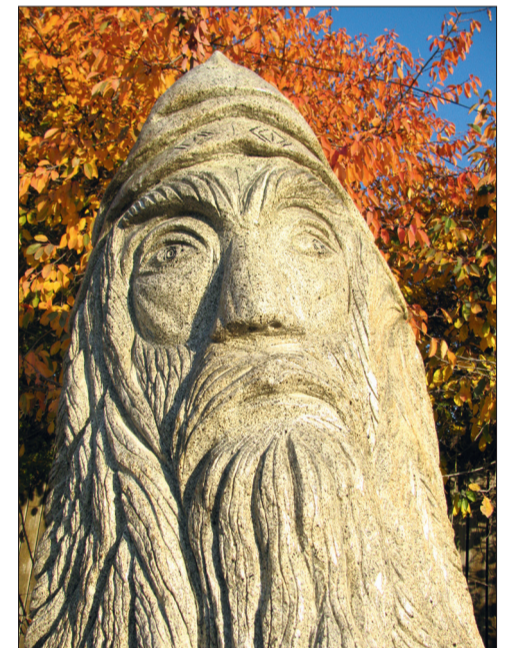
Se spune că pentru a crea un fenomen trebuie să-i cunoști treptele prin care a trecut și modul prin care acesta se reprezintă. Mai întâi vedem prin introspecție ce ar putea ieși din cioplitură și de multe ori constatăm că nu este adecvată scopului propus. Apoi, cu o lovitură de ciocan se poate vedea dacă iese altceva. La una din pietre, mai întâi am crezut că este un chip de lup, dar apoi am văzut că este un om și a ieșit o statuie pe care am denumit-o Suferința. Acea statuie a fost așezată în cimitirul din Plăieț și credem că locul ei era acolo. La un cimitir vine multă lume să-și îngroape morții sau cei cu profunde regrete pentru cei care au fost înaintea lor. Așa că scopul nostru a fost îndeplinit.

Pe de altă parte, ciopliturile în piatră lasă un loc liber gândului. Când mă uit la bolovanii care au răsărit pe parcursul anilor și sunt în număr de vreo 50, nu prea îmi vine să cred. De exemplu, chipul omului care nu are un ochi, urechea este bandajată, iar gura care ar putea să spună ceva, este închisă, reprezintă pe omul simplu. Oamenii de rând nu au gură de vorbit sau nu li se prezintă aspecte din lumea lor, ci doar surrogate. Pe de altă parte, aud din toate câte ceva, dar nu înțeleg nimic. Toate acestea arată un singur lucru: cei pe care i-au votat ca cetățeni, uită repede de sugestiile lor. Ei fac parte dintr-un partid și partidul vrea să ajungă la putere și adesea uită de oamenii care l-au votat.

O problemă am avut-o cu Australopithecus Oltensis. Oamenii se pare că au fost pe aici de vreo 2 milioane

de ani. Este o vale a lui Greuceanu, pe Olteț în jos, hotar cu județul Vâlcea și se spune că pe malul unui lac ar fi trăit oameni. Înainte de 1989 s-a dat o mare importanță locului, dar acum nu mai este nimic. Sunt vreo 3 americani care cercetează Valea lui Greuceanu, pentru că se spune că oamenii ar fi apărut în Europa și ar fi fost un hotar de civilizație între Africa și Euroasia. M-a ajutat mult, pentru că am citit câțiva ani problema originii omului și sper ca o carte să fie tipărită anul viitor.

Oamenii au trecut prin faza aceasta, australopiteci, ceea ce înseamnă că au venit din sud și s-au împărțit pe grupuri. Pe atunci era o vreme caldă, trăiau din vânat, în care se includea și peștele. Novaciul era o zonă în care se desfășura vânătoarea. Este și acum o zona numită Valea Cerbilor, din munții noștri, unde se vânau cervide. A durat cam 6 luni până i-am găsit o formă australopitecului. El este acum o ipostaziere a originii omului. Deși este făcut din piatră artificială, se ține destul de bine, având 7 ani. Aceasta a fost o parte din dialogul cu pietrele. Am făcut de vreo 4 ori piatra și apoi i-am dat o formă definitivă.

La fel a fost și cu vulturul dac. Acesta este tot din piatră artificială, pentru că un vultur are aripile de 2 metri și piatra naturală se rupe. Și acesta a avut vreo 2 forme, pe care le-am stricat pentru a construi altele. Noi am învățat la școală că romanii aveau vulturul ca simbol al victoriei. Cercetând mai atent, am descoperit pe Maira Biro, marea victorie, care apărea sub forma vulturului și sub forma Zeiței Bendis. Zeii au fost ființe concrete, oameni, așa cum se văd la greci și la romani. Mai încolo de Vulturul Dac s-a ridicat o statuie din piatră artificială de peste 2 metri, care înfățișează Zeița Bendis, pe care am terminat-o în bună parte. Toate acestea au necesitat un studiu intens pentru aflarea adevărului despre daci. Uneori discuțiile cu piatra durează mult mai mult. Este un dialog dintre om și piatră care nu se prea poate determina. Ceea ce se vede ca rezultat, este creația omului. Piatra rămâne un hotar, căreia cioplitorul îi dă formele pe care le vede.

„În anul Domnului 1918, 1 decembrie, în acest loc s-a proclamat pentru totdeauna și în mod irevocabil prin votul solemn și unanim al poporului, unirea Transilvaniei cu întreaga Daco-România. Eternă fie aducerea aminte a acestui act măreț” stă săpat în piatră, pe frontispiciul arcului de triumf de la intrarea în Muzeul Unității Naționale din Alba Iulia.

Lumea ca un foc

Prof. univ. dr. NICOLAE VINȚANU

Prin Secolul 5 î.H, în Antichitatea greacă a trăit Heraclit, care a spus că lumea este un foc. Focul face parte din elementele universale: îl vedem pe cer noaptea, de la stele, trăsnetul aprinde focul în păduri, iar oamenii au luat în stăpânire focul de vreo 700 de mii de ani. Când eram copil îl vedeam la munte în fiecare seară, pentru că ciobanii făceau focul ca să nu vină ursul.

Se știe că astăzi focul este o stare a materiei, numită plasmă. Din punct de vedere uman, focul ne apare ca o stare de incandescență. Pentru Heraclit, lumea este un foc ce se aprinde și se stinge, pentru a face loc altor focuri. Acest proces este unul infinit, pe care mintea omenească nu prea îl înțelege, pentru că noi lucrăm cu lucruri finite.

Dacă luăm în considerare Pământul, atunci viața apare cam la 3,5 miliarde de ani. Până atunci acesta era un corp gazos. Treptat, treptat, s-a răcit și datorită evoluției speciilor, s-a ajuns până la noi. Marea problemă este apariția gândirii, prin care aceasta vede ce a fost înainte și ce va fi în viitor. Viitorul nu prea poate fi prevăzut pentru că există enorme cauze și condiții și de aceea putem vorbi despre un viitor posibil. Lumea de mâine o vedem ca un proiect, dar nu știm dacă toate cauzele și condițiile vor ține de starea sistemului.

Din scrierile lui Heraclit, aflăm că devenirea este un principiu, o lege care domină lumea. Acesta spunea că nu este nimic ferm, nimic nu durează, în afară de procesul de ridicare și coborâre al lumii. Heraclit mai spunea că nimeni nu se scaldă de două ori în apa unui râu, aceasta fiind cu totul alta. Așadar, devenirea este o certitudine a lumii, o prezență activă a tuturor proceselor. Timpul este o realitate, care asigură existența corporală. De aceea se spune că *toate sunt la timpul lor*. De pe vremea dacilor sau a romanilor, timpul avea o curgere diferită de a noastră. La noi, timpul are o curgere accelerată, pentru că în aceeași unitate de timp, acum facem mult mai multe. Aceasta se datorează mașinilor pe care inteligența le pune în mișcare și de aceea timpul are gradații.

Când privim noaptea cerul, dacă este senin, mulți oameni cred că și pe acolo ar trăi vietăți sau chiar oameni. Se pare că și pe acolo sunt 7 trebuințe, începând cu hrana, asigurarea condițiilor de viață etc. Se mai pare că lumea are un fel de sens al civilizațiilor, dar acest sens se ridică și coboară pentru a face loc altei civilizații. Din acest punct de vedere, se spune că lumea este un foc care se aprinde și se stinge cu tot ceea ce se găsește în cer. Soarele nostru va lumina mult timp, dar nu infinit, pentru că este un corp ceresc cu gaze, care va crește luând toate planetele, inclusiv Pământul, iar după aceea va fi o Stea pitică. Dar la nivelul Cosmosului nu putem ști ce sisteme pot avea o influență asupra Soarelui. Noi nu știm bine care sunt mecanismele cerești, fiind doar la începutul erei cosmice.

Tehnologia de ultimă generație ne-a adus mai aproape cerul. Vedem stele pitice, care au și ele planete, iar altele care se nasc acum. Dar până ajunge lumina la noi, vor trece multe mii de ani. Se zice că galaxia noastră se va ciocni cu o altă galaxie, iar de acolo va rămâne doar praf și pulbere. Mai mult, noi vedem doar Universul care are lumină, cam 25%, rămânând însă găurile negre, în care nu știm bine ce este. Le spune găuri negre pentru că nici lumina nu mai scapă din acestea. Dacă va supraviețui omenirea din cauza războaielor, vom afla, încet-încet, ce se întâmplă la nivelul Universului. Dar cu toate acestea rămâne principiul formulat de Heraclit – *nimic nu este ferm, ci doar procesul devenirii va continua*.

Emoționant!

Așa poate fi numit evenimentul din 22 septembrie 2023, când absolvenții promoției a III-a 1962, au fost primiți ca oaspeți speciali în amfiteatrul Liceului Teoretic Novaci.

Noi, câțiva dintre absolvenții acestei promoții, cu toții în preajma vârstei de 80 de ani, cărora ne mai permite sănătatea, am ținut să reluăm firul reîntâlnirilor anuale întrerupt de anii pandemiei și am solicitat conducerii liceului să găsească o fereastră liberă în orarul școlar când să revenim pentru câteva momente în școala din care am zburat în neantul vieții în urmă cu 61 de ani. Pregătisem eu pentru această întâlnire și o carte, un to remember al promoției noastre care se suprapune, am putea afirma, cu istoria Liceului Novaci, înființat cu doar două promoții înaintea noastră. Solicitarea a fost nu numai acceptată, dar și dorită. Ba s-a dorit să realizăm cu acest prilej chiar și o lansare a respectivei cărți intitulată LICEUL NOVACI – Promoția 1962 – PERFORMANȚA CA DESTIN.

Evenimentul a fost pregătit cu mult suflet, dar am putea spune și cu creativitate și pricepere chiar de către elevii care umpluseră amfiteatrul liceului.

Când am pășit în amfiteatru vibra sala de șlagărul Stelei Enache „Anii de liceu”, interpretat, în acompaniamentul stației de amplificare, de elevii veniți să ne întâmpine. Cântau atât de frumos și incitant încât, la refrenul „Anii de liceu...”, a început să tremure carnea pe noi. Ropotele de aplauze ca la cel mai bun spectacol, lipsea doar imperativul „bis”, prelungirea acestora la nesfârșit, ne-au emoționat până la lacrimi. Pur și simplu mie mi s-au umezit ochii, iar când am dat să mulțumesc în numele colegilor pentru emoționanta primire, mi s-a pus un nod în gât.

Pare curios, chiar surprinzător că un om la aproape 80 de ani, trecut prin încercări grele și scene înfiorătoare generate de numeroasele infracțiuni grave pe care le-am instrumentat, să fie atât de sensibil încât să-i dea lacrimile într-un asemenea moment frumos, dar cred că tot surprinzător ar fi fost dacă eu sau colegii să fi fost de piatră la asemenea onoare ce ni se făcea.

În sală se aflau mai mulți profesori printre care am recunoscut pe Popica Mădălina, Popica Adrian, Țăpârdea Simona, Giugiulan Iulia. De laudat dorința Doamnei prof Alina Țicu, directoarea liceului care, convocată la întâlnirea ministrului învățământului cu directorii de licee la Tg Jiu, a făcut tot efortul de a prinde și o parte din acțiunea noastră începută la orele 12,00. Și a ajuns!

Au fost prezenți și reprezentanți ai promoțiilor apropiate nouă: Constantin Dărvăreanu din prima promoție 1960 și prof. Dumitru Bondoc, din promoția 1964.

Cu multă bucurie și recunoștință, am salutat prezența la reîntâlnirea noastră a 50% dintre profesorii noștri pe care i-am avut în anii de liceu, adică unul din doi care mai sunt în viață, respectiv Doamna prof. Tinca Popica.

Din motive justificate, Doamna prof. Rodica Popescu

nu a putut veni.

Când s-au potolit aplauzele, eleva Maria Iuliana Dăianu, în cuplu cu colega ei Stegaru-Lupu Virgina, președinta și, respectiv, secretara Consiliului Școlar al Elevilor, cu o anvergură de prezentatoare „a la Iuliana Tudor”, au deschis festivitatea, cum au numit ele acest eveniment:

-Evenimentul de astăzi este unul extraordinar de special pentru toți cei de față și pentru liceul Teoretic Novaci. Astăzi, Consiliul Școlar al Elevilor și Liceul Novaci vă urează cel mai calduros bun venit! (Aplauze!). Ne bucurăm că vă aflați astăzi printre noi. Vreau să vă spun că cea mai mare mulțumire este pentru că încercăm de ani de zile să păstrăm tradiția pe care ați lăsat-o dvs. în urmă. A treia generație a Liceului Teoretic Novaci păstrați amintirea vie și rămâneți exemplu pentru fiecare elev al liceului nostru. Vreau să încep această activitate prin a da cuvântul Doamnei Popica, profesoara dumneavoastră pe când erăți elevi.

Întâmpinată cu aplauze și parcă mai emoționată decât noi, Doamna prof. Tinca Popica, singura dintre foștii noștri

profesori prezentă la această întâlnire ni se adresează cu:

- Dragi absolvenți ai promoției 1962! Socotesc ziua de astăzi o zi foarte frumoasă ce izvorăște din hotărârea generației de acum zeci de ani de a retrăi anii frumoși, de a ne lăsa mișcați sufletește de adierea, cu parfum de tinerețe, a anilor de liceu.

Este o zi mult prea frumoasă și impresionantă. Avem un trecut comun. M-am întâlnit cu foștii mei elevi din primii ani ai mei de activitate, practic cu colegii mei, pentru că eram apropiați ca vârstă. Discursul a fost unul mai amplu, foarte plăcut, plin de amintiri, scăldat în nostalgie și bogat în urări pentru noi, dar și cu recomandarea pentru elevii prezenți de a ne urma exemplul de ambiție, realizare și unitate.

Răspunsul nostru a fost prin a transmite mulțumiri și toată recunoștința pentru: „frumoasele cuvinte, sfaturi și urări pe care ni le adresați, o adevărată lecție de dirigiență cu care o supliniți pe Doamna profesoară Ana Melencu, până mai ieri diriginta noastră timp de 65 de ani.”

Au mai vorbit dintre colegii profesorii Băbăligea Petre și Blându Romeu, precum și Constantin Dărvăreanu și prof Bondoc, care au salutat inițiativa noastră și a Liceului Novaci pentru această acțiune și, de ce să nu recunoștem, spre bucuria mea au vorbit apreciativ și de cartea-document pe care am prezentat-o subliniind că este prima carte despre Liceul Novaci și că suntem singura promoție care și-a pus istoria într-o carte. Lăudabil gestul Domnului primar Leuștean care a comandat și plătit 10 cărți pentru Liceul Novaci.

După aceste discursuri, Consiliul Școlar al elevilor a oferit fiecărui absolvent din promoția 1962 un „Înscris de onoare”, citez: „în semn de apreciere și respect pentru modul în care a reprezentat cu demnitate și profesionalism instituția absolvită, un exemplu pentru actualii liceeni novăceni”.

A urmat un dialog plăcut și fructuos între noi, sărbătorii și elevii prezenți. Personal am fost supus unui tir de întrebări despre cariera de polițist, compatibilitatea acesteia cu scrierea de cărți etc., iar finalul a fost la fel de surprinzător și frumos când, pe fondul cuvintelor de rămas bun, a început din nou sala să cânte. Era melodia formației Voltaj: „Tânăr vreau mereu să fiu/Să trăiesc așa cum știu/Ca la 20 de ani/fără griji și fără bani.”

Emoționant!

Mulțumiri deosebite și Laudație Liceului Teoretic Novaci pentru modul cum știe să-și omagieze predecesorii!

Grl dr. ION STAIKU

Promoția a III-a 1962 a Liceului Novaci

MONOGRAFIA RAIONULUI NOVACI (II)

III. BOGĂȚII NATURALE:

În poalele munților se întind păduri mai ales cu esențe de fag, care sunt foarte vechi. Între masivul Rădeiu în vest, Cerbul în est și Mohorul în nord se întinde pădurea Gilortului, iar la sud de muntele Rădeiu se întinde pădurea Prosia. Păduri de stejar se găsesc la Baia de Fier „Dumbrava” și la sud-vest de Novaci. Pe culmile munților se găsesc pășuni pentru vitele mici, iar pe dealuri fânețe naturale. În muntele Catalinul se găsește grafit, iar în munții Urdele se găsește azbest, însă nu în cantități prea mari. Piatra de var se găsește pe plaiurile comunelor Baia de Fier, Novaci și Polovragi. În comuna Săcelu sunt băi de apă iodo-sulfurice. Pentru transformarea lemnului sunt gateri dintre care cele mai însemnate sunt la Novaci, Baia de Fier, Crasna-Cărpiniși. Exploatarea lemnului de la aceste gateri se face de către întreprinderi de interes republican, mai sunt însă și gateri la care exploatarea lemnului se face de Cooperativa Novaci și de Întreprinderea Economică Raională 23 August. Grafitul, care se găsește așa cum am arătat mai sus în muntele Catalinul, este exploatat de Întreprinderea de interes republican. În ceea ce privește exploatarea asbestului a fost o încercare a Întreprinderii Economice „23 August”, care a încetat activitatea din cauză că asbestul a fost de proastă calitate. Băile Săcelu sunt exploatate și dirijate de către Întreprinderea Economică „23 August”.

IV. NOȚIUNI DESPRE CLIMA ȘI INFLUENȚA ASUPRA AGRICULTURII ȘI ALTOR RAMURI ECONOMICE:

În cadrul acestui raion este un regim umed cu peste 650 mm umiditate și deci nu permite culturi intensive de cereale și porumb, având însă o bună influență asupra cartofului, pomiculturii și pășunilor. Râurile din cadrul raionului nu pot fi navigabile. Plutirea lemnului se face pe râul Oltețul pe o lungime de 19 km dintre care 7 km dirijat pe ... de apă, iar 12 km plutirea se face sălbatic. Pe acest râu se poate pluti orice fel de material ca rășinoase în bușteni și lemne de foc fasonați în steri. Pe râul Galbenul, plutirea se face pe o distanță de 9 km, plutirea făcându-se în mod sălbatic cu ajutorul lacurilor. Pe acest râu se face plutirea numai cu lemne de foc. Pe râul Gilortul plutirea se face în mod sălbatic pe o distanță de 22 km. Cu privire la dezvoltarea pisciculturii în cadrul raionului Novaci, se vor face două heleșteie de circa un ha fiecare, la Novaci și Sârbești pentru crap, iar pentru păstrăvi se va face o păstrăvărie de interes general pe valea Aninișului. Izvoare de ape minerale avem în cadrul acestui raion în comuna Săcelu, unde sunt băi de ape iodo-sulfurice. Aceste băi în anul 1953 au funcționat sub supravegherea Întreprinderii Economice „23 August” Novaci, care a avut un număr de 88 de paturi, ce au fost folosite de cei care au mers să-și caute sănătatea. Costul unui pat pe 24 de ore a fost de 5 lei. Costul unei băi calde a fost de lei 5, iar

costul unei băi reci a fost de lei 2. Pe lângă aceste taxe, pacientul trebuie să mai plătească o taxă balneară de lei 25.

V. NOȚIUNI DESPRE SOL:

Prin sol înțelegem stratul de la suprafața pământului care este lucrat cu unelte agricole. În cadrul raionului Novaci deosebit următoarele tipuri de sol:

Aluviune întâlnim în sudul raionului, în comuna Benghești, în punctul numit Benghești de Jos, pe malul Gilortului, care s-a format recent prin depozitarea rămășițelor după revărsarea apelor. Fertilitatea acestui sol e bună în primii ani de agricultură, scăzând apoi treptat.

Sol brun roșcat de pădure, pe care-l găsim în comuna Săcelu, satul Magherești, în partea de sud spre comuna Bobu.

Podzolul este solul pe care-l întâlnim în tot restul raionului și este tipul de sol cel mai caracteristic pentru clima umedă și temperată. E format din roci foarte diferite: argile, nisipuri, marne etc. Cantitatea de precipitații în această zonă este de peste 650 mm. Acest sol se caracterizează prin culoarea alburie sau cenușie a orizontului superior. Această culoare se datorește sărăciei solului în humus, care ar da o culoare închisă datorită sărăciei fierului care ar da o culoare roșcată, în schimb bogăție de bioxid de siliciu care dă o culoare deschisă. Podzorii sunt soluri cu multă argilă, compacte, impermeabile și greu de lucrat, când însă podzolul este format pe roci nisipoase, aceste însușiri sunt atenuate. În regiunea noastră muntoasă se găsește în masa podzolului fragmente încă nedezagregate de roca mumă și se numește podzol schelet. În cadrul raionului Novaci nu se cultivă decât pe scară foarte redusă plante industriale cum este cânepa de fuior.

VI. POPULAȚIA, DEMOGRAFIA RAIONULUI:

Populația acestui raion după ultimul recensământ este de 31 544 de suflete. În ultimii ani nu s-a făcut schimb de populație, însă atât în comuna Novaci ca reședință de raion, cât și în centrul muncitoresc Baia de Fier, au plecat și au venit diferiți salariați și muncitori. În cadrul raionului Novaci sunt un total de 7 683 gospodării, dintre care: gospodării mici 3082, gospodării mijlocii 4327 și chiaburi 274. Necesitatea populației în cadrul acestui raion este de 104 suflete la km². În stabilirea densității pe km² s-a scos din totalul suprafeței pe raion suprafața pădurilor și a pășunilor, adică suprafețele munților. În acest raion este un centru muncitoresc în comuna Baia de Fier, unde este mina de grafit și o fabrică de cherestea. Până în prezent nu s-au făcut cartiere muncitorești.

VII. ISTORIA RAIONULUI:

Pe teritoriul raionului Novaci, există documente care confirmă existența oamenilor din cele mai vechi timpuri. Săpăturile făcute în ultimul timp, la peștera din comuna Baia de Fier au descoperit fosile de animale uriașe, printre care și cranii și alte oase de oameni, fosile care aparțin epocii cuaternare. Aceasta a dovedit prin faptul că s-au găsit oase de

urși uriași „Ursul Speleu” și cranii de la oameni asemănători cu omul Cramagnon. Mai slabe sunt urmele lăsate de orânduirea sclavagistă, care deși a existat, nu s-au descoperit încă în suficientă măsură materialele doveditoare. Urme mai adânci a lăsat orânduirea feudală și împletirea feudalismului cu elementele capitalismului. A existat în raionul nostru mari moșieri, ca de exemplu: în comuna Bumbăști-Pițic marele moșier Corșoreanu, iar în comuna Novaci marele capitalist de origine greacă Fane Boșca. Aceștia foloseau o cruntă exploatare asupra țăranilor săraci, astfel se explică faptul că în 1907 răscoala țărănească a avut răsunet și aici, când grupuri de țărani săraci s-au ridicat împotriva acestor elemente vârfuri ale burghezimii și moșierimii, făcându-i să se ascundă în fața forței țăranilor. Aceasta nu a fost decât o încercare, deoarece grupurile de țărani au fost răzlețe și corupte de alte elemente care urmăreau înăbușirea acestei răscoale. În anul 1945 au fost manifestări intense în special în comuna Bumbăști-Pițic împotriva moșierilor și pentru înfăptuirea reformei agrare, împărțind în mod revoluționar pământul. O bună parte a forțelor de producție se concentră în exploatarea forestieră. Fasonarea lemnului se făcea în mare parte la cele două fabrici de cherestea din comuna Baia de Fier, fostă proprietate particulară a capitalistului Duculescu și una în comuna Novaci, fostă proprietate a cooperăției, care foloseau muncitori salariați. Industria ușoară în raionul nostru a fost dezvoltată. Ca ramuri ale industriei ușoare a fost dezvoltată industria pentru fasonarea lemnului cu mijloace puțin mecanizate ca de exemplu cele două fabrici de pe apa Galbenul din comuna Baia de Fier și de pe apa Gilortul din comuna Novaci. Pe aceste două râuri precum și pe râul Oltețul s-au construit multe ferestre. Tot înainte de 23 august s-au construit pe apa Gilortul, în comuna Novaci, o uzină electrică care alimentează cu curent mai multe comune din raionul nostru cât și din alte raioane. În ceea ce privește agricultura nu a cunoscut mari succese înainte de 23 August. În anul 1948, când au fost naționalizate principalele mijloace de producție, fabricile de cherestea au suferit transformări printr-o dezvoltare a capacităților. De asemenea au fost naționalizate și puse în exploatare regiunile miniere din comuna Baia de Fier, luând o mare dezvoltare exploatarea grafitului, instalându-se mașini care folosesc energia electrică pentru prelucrarea grafitului. Această mină după producția sa ocupă un rol important în cadrul Europei. Uzina electrică și-a mărit capacitatea prin adăugirea încă a unei turbine, putând astfel alimenta întreg raionul cât și alte raioane. În raionul nostru, după 23 August o dezvoltare mai mare și pe baze socialiste a luat-o creșterea vitelor și mai ales a oilor realizându-se stăne cooperatiste.”

(S.J.A.N. Dolj, fond „Sfatul Popular al regiunii Oltenia – Biroul Secret”, dosar 97/1954)
CRISTIAN GRECOIU

ANUL 1948 – SOVIETIZAREA ROMÂNIEI

Sunt multe lucruri din istoria României care nu sunt cunoscute, în special de tineret, dar și de către mulți dintre cei care s-au născut și educat în perioada comunistă când nu ni se spunea istoria adevărată a țării noastre, când trebuia să preamărești regimul comunist și poporul „eliberator” sovietic.

De aceea, cred că e bine ca tineretul de astăzi să fie informat cu istoria adevărată a țării și poporului român, ca tineretul nostru să cunoască tragediile prin care a trecut această țară de-a lungul timpului. Mi-am propus să încep cu sovietizarea României.

Instaurarea regimului comunist în România a început după lovitura de stat de la 23 august 1944, când România a fost sacrificată și dată pe mâna sovieticilor de marile puteri ale lumii. Sentința a fost dată la Moscova, printr-un proces coordonat de Uniunea Sovietică cu consimțământul Occidentului, când sferile de influență au fost desenate de Stalin și Churchill pe un petec de hârtie. A fost momentul când sovieticii s-au declarat „eliberatori” și și-au instalat la București propriul guvern – Comisia de Control al Armistițiului, cu Generalii Susaikov și Vinogradov, contraamiralul Bogdenko și consilierul Dangulov, mână în mână cu „moscoviții” Ana Pauker, Vasile Luca și Emil Bodnăraș.

Așadar, soarta României a fost peletuită la nivel înalt, la 23 august 1944

făcându-se primul pas spre sovietizarea și transformarea României în țară comunistă. 1948 a fost anul ofensivei finale a comuniștilor pentru sovietizarea Centrului și Estului Europei. Dacă în anii anteriori obținuseră majoritatea sau unanimitatea puterii, folosind de fiecare dată teroarea și violența, în 1948 și-au impus propriul sistem economic, social și cultural, potrivit rețetelor experimentate în deceniile anterioare de Lenin și Stalin. Practic, toate instituțiile statului au fost refăcute după șablonul existent în URSS: justiția, securitatea, armata, învățământul, academia, cultele. La 11 iunie a fost decretată naționalizarea principalelor mijloace de producție (aproape 2.000 de unități, de la fabricile siderurgice la atelierele de degetare și cremă de ghet).

În schimb, în același an nu s-a aplicat colectivizarea, dar a fost copiat de la sovietici sistemul cotelor obligatorii de cereale, ca și împărțirea țăranilor în „săraci”, „mijlocași” și „chiaburi”.

Tot în 1948 a fost impus în instituții apelativul obligatoriu „tovarășe” (în loc de „domnule”), au fost introduse cursurile de învățământ politic, salariații fiind obligați să se înscrie în sindicate și în ARLUS (asociație de prietenie cu Uniunea Sovietică).

Tot în 1948 a fost constituit „partidul unic al clasei muncitoare”, prin absorbirea „menșevicilor” (social-democrații) de către

„bolșevici” (comuniștii).

În 1948 au fost introduse defilările comuniste obligatorii cu ocazia zilei de 1 mai (chiar în sâmbăta Paștelui), iar în locul icoanelor au fost introduse în clase portretele membrilor secretariatului P.M.R. Iată o fotografie semnificativă în acest sens: Fanfara „Novăceanca” din Novaci, iar în urma ei, membri ai Ansamblului „Nedeia”, prezenți la una dintre defilările comuniste la care eram obligați să mergem (1979).

Tot în 1948 s-au făcut mii de arestări

în rândul tineretului anticomunist, dar și al membrilor de frunte al partidului comunist (lotul Pătrășcanu). Au fost schimbați conducătorii principalelor culte religioase, a fost interzisă Biserica greco-catolică, iar Academia independentă a fost înlocuită cu una de stat, alcătuită din favoriți ai puterii.

După 23 august 1944, sovieticii au

impus un proces brutal împotriva sistemului democratic din interiorul țării. Etichetând armata română, în bloc, drept „fascistă”, sovieticii au luat prizonieri, până la semnarea Convenției de Armistițiu din 13 septembrie 1944, peste 150.000 militari de pe linia și din spatele frontului.

Orchestrată de activiștii comuniști Emil Bodnăraș, Ana Pauker și de alți agenți ai Moscovei, de Comisia Sovietică de Control al Armistițiului, de Cominform și de consilierii sovietici, operațiunea de transformare a armatei române într-un instrument al politicii comuniste a constat în zeci de mii de epurări, arestări și condamnări continue ale corpului ofițeresc, din promovarea nulițărilor obediente, condiționate de servilismul față de Stalin și URSS.

Aceeași operațiune de infiltrare cu agenți sovietici și, în paralel, de epurare și arestare a corpului profesional existent a condus la comunizarea treptată și totală a poliției, jandarmeriei, serviciilor secrete și magistraturii. Din funcționari de stat declarati aploitiți, angajații instituțiilor de forță au devenit unelte docile ale statului comunist, menite să vegheze la respectarea ordinii dictatoriale și la suprimarea drepturilor elementare ale omului.

Iată la ce a dus sovietizarea României.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

ION FLOREA:

INIMA ȘI SUFLETUL

Cineva sau poate însăși destinul ivit ca un ecou al unei lovituri din beznele abisului, ne întinde cu o mână uscată cupa în care zace licoarea nebuniei și pe care noi, sub imboldul naivității, o punem pe seama vârstei prea fragede. Ni se pare atunci că această momeală e coborâtă din spuma norilor și nu ne îmbătăm de tăriile și aromele sale, ci de necunoscutul ademenitor de dincolo de ea. Așa apare dorința, acest prim factor invizibil, niciodată satisfăcut de cât i se dă, veșnic alergând după o himeră, provocând astfel în fiecare minut realitatea. Uimit, în clipa ce zvâcnește subtilă și tăcută, te trezești deodată cu ochii plini de făptura unei stele, diamant de gheață strălucind în imensitate ca o perlă rătăcită în pulberi de nisip coborâtă parcă din tăriile azurului ceresc. Rămâi pe loc ca hipnotizat admirând-o cu ochii contemplării mute, gata să te arunci cu fruntea în pulbere pentru că ai îndrăznit să lași privirea să se umple de superbitatea minunatului astru care e atât de aproape și totuși atât de departe. Nu te cheamă? Te-ai apropiat tu, teama însă te încearcă. Dar, la urma urmei de ce te-ai teme de o steluță gingașă, plină de voluptate și chemări? Faci un pas cu privirea fixă arzând. Nu-ți zâmbește, se mișcă nepăsătoare cu o aureolă de nimb în jurul său. Nici un strop din lumina sa nu cade asupra frunții tale trudite. Te-ai mulțumi cu fiorii de raze care-i percepi în jurul ei, ai vrea să-ți stâmperei setea inimii, dar nu știi, nu poți să ajungi la izvorul duișiei sale. Ah, ce greu e. Bietul chip de lut a îndrăznit să atingă astrul acesta și inima, inima, această încăpățanată care nu poate fi stăpânită de nimeni, a îndrăznit să înrămeze în ea profilul cu nuanțe de podoabă edemică. Nu crezi în apariția sa, nu crezi că se mișcă, dar ea se apropie. Apropierea aprinde și mai mult imaginația, denumirea de stea îți pare searbădă, o schimbi în cometă și o transformi dintr-o dată într-o uriașă incendiatoare plină de prospecțiuni inimaginabile, cu forme perfecte încă neîmplinite ascunzând în măreția sa tot ce a putut visa vreodată un pământean. Podoaba aceasta cu formă de cometă enormă pare profilată pe fundalul unei aurore polare, ai impresia că vine către tine, dar ea se depărtează. Nu vrea să te

cunoască, nu poate să te dorească, să te admire și nici nu te vrea. Cum ai putea-o opri? Să te legi de imposibil? Da! Nu ai nimic din tot ce ar putea să te poarte spre dobândire.

Speranțele se sfârșesc din fașă, iar agonia lor te înfioară. Dumnezeuiască arătare, teribilă depărtare. Ce ai simțit că se apropie de tine nu a fost decât prisosul de lumină, duișie și parfum care aduce inevitabil orbirea totală, dorința nebună de viață prevestitoare morții. Te cheamă o melodie, un freamăt de creangă, o lacrimă de rouă din pocalul unei flori, suspinul vântului, dar tu nu auzi nimic sau poate refuzi totul și dacă ți s-ar propune ai renunța fără șovăire la ziua de mâine numai să te apropie o fracțiune de secundă de forma acestui astru exagerat de atrăgător. Tăcuta chemare a naturii o alungi, îți infunzi urechile, strângi pleoapele până la lacrimi cu văpaia sa închisă sub ele, vrei să fugi, să te ascunzi, îți cauți aleanul, dar zadarnic. Ai plânge, nu ai lacrimi, ai striga a chemare, nu ai putere. Te saturi de întuneric și deschizi ochii. Astrul e aproape acolo unde a rămas. Nuanțele sale vapoase, schimbătoare, atractive, pline de vrajă, numai fulger și jărătic, îți umplu viața de o vibrație sfântă și în afara sa nu mai zărești nimic, nu mai există nimic. Lumină, numai lumină este în jurul său, o lumină care te apropie de o durere eternă, de o dorință veșnic nesatisfăcută. Te lași sedus, cuprins cu totul de văpaia sa, simți fiorii arderii preasfinte, inocente, prin frământare și lumină paradisiacă și simți că dincolo de astru nu poate fi vorba de o viață spulberată, hrănită cu iluzii de lacrimi, suferință, regrete, tăcere, morminte de amintiri, ci de tot ce poate aspira cea mai optimistă ființă. Și totuși, viața este atât de scurtă pentru a înregistra șoaptele și suspinele, prea scurtă pentru a învăța, înțelege, ierta și nesfârșit de lungă pentru a nu ajunge să te îndoiești de tot și de toate. Ai sorbi din lumina sa cu o sete vecină nebuniei și te trezești deodată că în jurul tău nu mai este decât întunericul. Îți dai seama că există o lege fundamentală care dirijează chiar și acolo unde nici știința, nici muzica, nici poezia nu se poate amesteca. Înțelegi că ai sfidat această lege crezând că o vei determina să cedeze, s-o

închei și ți-ai umplut ochii și inima de lumina stelei reci, izvorul celor mai îndrăznețe vise și în același timp dătătoare de negre gânduri, pesimiste, în stare să determine întregul curs al vieții grăbind fatalul să se apropie. Nu simți influența, dar simți durerea profanării îndrăznețe, o suferință colosală. Fericirea nu poate fi astfel niciodată deplină.

Izvorât poate din adâncurile puțin cam confuze ale inconștientului, sentimentul acesta sclipește în strania lumină, tainică a visului diafan al iubirii eterate. Ecou de misterioase rezonanțe, de lugubre presimțiri într-o lume în care plutește negura irealității și amarul suferinței, a tainei apăsătoare a fatalității inexorabile. Complex uriaș de simțiri, nelămurite contururi, tumultuoase izbucniri, solitare clipe de iremediabil regret. Regret? Da. De ce oare? Pentru transpunerea alegorică a unui sentiment într-un simbol, întruparea ideii abstracte în concret.

Că te-am zărit a mea e vina
Și veșnic n-am să mi-o iert
Spăși-voi visul și lumina
Tinzându-mi dreapta în deșert.

A spune astfel este oare bine gândit? Are esență această idee, va fi bine înțeleasă și aplicată? Nebunia unei iubiri față de o umbră gata să dispară în orice clipă. Iubire? În fond ce este ea și pe ce se bazează? O senzualitate, un freamăt de o clipă al inimii, pribeag neînțeles, depășind cu sută la sută dimensiunile simple ale unei pasiuni trecătoare. E poate momentană și totuși eternizată de totalitatea momentului. O dragoste care nu se hrănește cu vise și iluzii decât atunci când nu mai rămâne din focul său decât altarul rece aducându-ți în singurătatea unde te-ai izolat crâmpie de iremediabil regret, secvențele unei dureri sufletești nepieritoare și o nesfârșită poftă de a ofta. Ai vrea să rechemi clipele trecute, clipele când nu devenisei un nesăbuit îndrăzneț, până a nu te întâlni cu steluța și atunci o iei de la început. Ai vedea mai generale, dar vei deveni mai intim, începi să alergi cu conștiința în interiorul sufletului și să spicui sentimente, să-ți pui întrebări urmărit mereu de umbra fantomatică, efemeră, luminoasă a astrului. Cu ochii senini, beți de atâta vis, ascultă

chemarea inimii, te avâți, dar țelul rămâne tot departe. Simți că te naști din nou, dar ceva te ucide și deși ai în jur lumina incandescentă, totuși simți că te pierzi într-o beznă abisală. Alergi după ceva și te temi. Teama te rănește crunt și cânti și blestemi focul acestui zbucium somnambulic, dar renăscător. Ca din apa unor oglinzi fermecate te urmărește ceva peste tot, ceva care se desprinde parcă în curcubeie simple și rotunde. Și zici: mă știu nesupus, dar vraja pare a încerca să înfrângă orice zăvor să mă supună, să mă risipească, să rămân unul pe veci.

Visez un larg cu tărâmurii ademenitoare, mă simt închis și totuși zbor. Zilele se scurg ca un rai de fluturi peste o livadă. Sunt plin de floare și țărână, iar steaua rămâne tot departe. Imposibilă apropiere. O, vis nebun!

Vântul umilinței vrea să se apropie. Icoanele trecutului și prezentului mă chinuie apropiindu-se și depărtându-se trase parcă de nevăzute puteri. Umbre ideale... Steaua apare pretutindeni, impetuoasă, fecundă, obsedantă, obositoare. Senzații de voluptuoasă confuzie a spiritului până la starea estetică sub efluviile edemice ale visurilor. O beție rară a interferențelor simboliste, a incantațiilor parfumate care relevează atâtea universuri interioare, feerice, țesute din pulveritățile aeriene ale visului.

Cu închipuirea creez lumi în spațiu și evenimente în timp. Un gând germinat și izbucnit din materie într-un tumult visător duce subtil în zbor ideal către freamătul unor ținuturi cu vegetație de basm unde doar astrul ar putea domni. Mă scutur de obsesiile astea și las pe cea care m-a inspirat să se plimbe prin inima gândului și sufletului meu.

Stea rece, la un colț de marmură imperceptibilă ca sentiment. Fie să rămână așa cum am dăltuit-o eu etern, nimic să nu-i umbrească incandescența. Bucurie pentru azi, durere amară pentru mâine.

Oh, plecați, plecați umbre, iar tu, suflete, nu plânge. Steluța nu-i departe...

Imaginează-te ca astru, dar rămâi femeie, pentru că astfel vei fi eternă!

(Din volumul de poezie și proză „Zborul de argint”, Editura MĂIASTRA Târgu Jiu, 2022).

Note de călătorie

MĂNĂSTIREA BISTRIȚA

Luni, 20 noiembrie, zi de mare sărbătoare creștinească, am mers la Sfânta Mănăstire Bistrița, străveche vatră monahală vâlceană.

În această mănăstire, marele ban Barbu, a adus de la Constantinopol moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul (780-842 d.Hr.), originar din Decapolia Asiei Mici, mare apărător al dreptei credințe împotriva ereziei iconoclaste.

Mănăstirea Bistrița este o mănăstire ortodoxă situată în apropierea satului Bistrița, comuna Costești, aflată în arhiepiscopia Râmnicului. Este o ctitorie a boierilor Craiovești, datând din jurul anilor 1490, cu înainte-prăznuirea Intrării în biserică a Maicii Domnului.

Prima atestare documentară a mănăstirii se păstrează în „Hrisovul de danie” aparținând lui Vlad Vodă Călugărul, la 16 martie 1494. Această primă ctitorie a fost puternic avariata de o expediție armată a lui Mircea cel Rău în 1509. După înlăturarea acestuia, banul Barbu, întors din pribegie, a refăcut sfântul lăcaș cu sprijinul lui Neagoe Basarab (1519).

Mănăstirea Bistrița, centru de spiritualitate ortodoxă, este locul unde s-a tipărit în țara noastră prima carte, „Liturghierul” slavon al egumenului Macarie, conform unui hrisov al lui Mihnea Vodă.

Format la școala bistrițeană, însuși Neagoe Basarab a redactat ampla operă de pedagogie creștină „Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie”.

Mănăstirea Bistrița este așadar, ctitorie a boierilor Craiovești (Barbu, Banul Craiovei și frații săi: Pârvu vornicul, Danciu armașul și Radu postelnicul).

Multe îmbunătățiri au fost aduse mănăstirii și de către descendenții acestora, dar și de către nume importante din istoria neamului românesc. Astfel, în 1683, Constantin Brâncoveanu a dăruit mănăstirii policandru ornate cu ouă de struț, lucrat la Viena, Icoana

făcătoare de minuni a Sfintei Ana, obiecte de cult, cărți liturgice și clopotul mare, a reparat așezământul, zugrăvit apoi în 1820 de marele ban Grigore Brâncoveanu. Lucrări importante au fost efectuate și în timpul lui Gheorghe Bibescu și Știrbei Vodă când a fost sfințită biserica mare, închinată Adormirii Maicii Domnului.

Istoria Mănăstirii Bistrița este zbuciumată. În anul 1959, mănăstirea a fost desființată de regimul comunist. În anul 1984, Mănăstirea Bistrița a fost reînființată, ca mănăstire de călugărițe, imobilele sale revenind în administrarea Episcopiei Râmnicului. Astăzi, Mănăstirea Bistrița este locul unde sufletele oamenilor cer ajutor dumnezeiesc și ocrotirea Maicii Domnului.

În această zi de Brumar, de mare sărbătoare creștinească, Mănăstirea Bistrița a fost vizitată de mii de credincioși care s-au rugat și închinat la moaștele Sf. Grigorie Decapolitul, mare făcător de minuni în timpul vieții, dar și după moarte. Sfintele sale moaște se găsesc întregi și binemiroșitoare la această mănăstire, fiind izvor de tămăduiri celor ce aleargă cu credință către ele. Și așa mai adăuga eu, coloanele interminabile de credincioși care s-au perindat la moaștele Sf. Grigorie Decapolitul, ne arată că poporul român are cea mai mare încredere în biserică.

CONSTANTIN DĂRVĂREANU

Din suflet, pentru suflet!

ION FLOREA

INSTANTANEE DE ZIUA MARII UNIRI

Peste plaiuri de zăpadă
Și de Crivăț rătăcit
Peste vârfete de mladă
Tot un freamăt și vuit,
Ne îmbie astăzi hora
A Unirii tuturoră,
Zisă-n fluier și din gură
Strângând umăr lângă umăr
Într-un zâmbet și-o făptură
Strănepoții mulți la număr
Ai acelor ce și-au dat
În Decembrie, mână-n mână,
Adunând în unic Stat
Toată NAȚIA ROMÂNĂ.
E Unirea, e Unirea,
Marea Țării sărbătoare
Ce îmbracă astăzi firea
Cu găтели strălucitoare.
Doarme câmpul sub zăpadă
Prins de visul încolțirii,
Iar pe sânu-i din baladă
Zboară horele Unirii.

LUCIA SILVIA PODEANU

ÎNVĂȚAȚI...

Așezată la răscruce,
Vânturile ca s-o bată,
În grădina mea cea dulce
Roda este îmbelșugată.
S-au gândit veniți de-aiurea
Să o fure, să o prade,
Și-au cărat în țara lor
Tot mereu mai multe roade.
Apoi le-a venit ideea
Grădinarii să-i alunge
Și să ia în stăpânire
Scumpa noastră glie dulce.
Ne-au ucis conducătorii
Și pe net altă limbă ne-au impus,
Iar credința noastră sacră,
Dezbinând-o zeci de secte,
Ne-au tot spus că a apus.

În tăcere și în taină,
Pe potecile de munte,
Grădinari s-au adunat
Din frumoasa Bucovina,

Până-n bogatul Banat
Și vorbind în limba sfântă,
Limba vechii rugăciuni
În genunchi au implorat
Ajutorul Marelui Stăpân.
Aduceți-vă aminte
Că aici stăpâni sunteți
Asta e moșia voastră
Limba, Țara și Credința
Învățați să apărați!
Că pământ cum este-al vostru
Multe poște a stărnit!
Aduceți-vă aminte
Că aici Domni v-ați născut.
Limba, Țara și Credința
Să vă fie aprig scut
Învățați să stăpâniți!

ALEXANDRU DELU OPRITĂSCU

SĂ FIE PACE

Păsări cu pliscul de fier,
Păsări blindate pe foale,
Duc mister, secunde prin cer,
În lume se moare.
Obscur orizontul acum
Dispare-n orbite,
Nu vrem pe Terra morminte,
Oprți nebunia din drum.
Chemat să fie tot bunul
Să spună un nu hotărât,
El n-a uitat cum bubuie tunul
Pe câmpul de luptă târât.
Să fie lumină și pace să fie
Să fie pământul curat, ocrotit,
Să fie pruncuțul aici investit
Înfipt adânc în propria-i glie.
Noi n-am cătat la alții
Nici țară, nici neam,
Țărâna noastră-i scumpă
Ca seva din ram,
În sânul ei păstrăm
Bravură de eroi,
Cu ei durăm prin vremuri
Mărețe fapte noi,
Din patimi iubitoare
Să salte noi am vrea,
O inimă de țară
Bătând de-a pururea.

TIMPUL

Statornic duc timpul
în spatele meu

și mă prefac că nu văd
cum ghioceii înfloresc
tâmpla mea.

Trec clipe
în așteptare
și vreau să-l închid
în ființa ta
pecetluindu-l
pentru totdeauna.

Și toată priceperea mea

nu are izbândă
pentru că el
se scurge prin noi
modelându-ne.

Eu te văd pe tine
integră, frumoasă
și îl văd și pe el
cum macină oase
și chiar dacă n-aș vrea
îl simt sub picioare
cum reteză mereu
tulpina mea.

Foto: Dinel Dârvăreanu

SĂRACI BRAZI ÎNCETINAȚI

Săraci brazi încetinați
De-al cui dor vă legănați,
V-o fi dor, v-o fi dor greu

Cum e la sufletul meu,
V-o fi dor după oițe,
De ciobani și de băcițe.

Foto: Dinel Dârvăreanu

MUNȚILOR CE SUNTEȚI MUNȚI

Munților ce sunteți munți,
Din ce sunteți voi făcuți?
Câte furtuni, câte ploii

Or fi trecut peste voi?
Câte zăpezi mari v-au nins
Și pe voi nu v-au atins?

Pagină realizată de Constantin DÂRVĂREANU

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DÂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Alina ȚICU, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

NOVĂCEANUL

Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia

Pre-press & print:

Tipografia
ProdCom

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

Tehnoredactare: RODICA TEIȘI